

Etikai Kódex a Gyermek Politikai Célú Felhasználásának Megelőzésére

A dokumentum célja: biztosítani, hogy a gyermekek semmilyen módon ne váljanak eszközzé a politikai kommunikációban vagy politikusok általi érzelmi manipulációban.

1. Alapelvek:

- A magyar jog szerint: „Ptk. 2:10. § [A kiskorúság]
(1) Kiskorú az, aki a tizennyolcadik életévét nem töltötte be. A kiskorú a házasságkötéssel nagykorúvá válik.

- Politikai tevékenységnek számít a kampány, pártpolitikai tevékenység, közszereplői politikai üzenet. /TEÁOR'25 9492 :Ebbe a szakágazatba a politikai szervezetek és az azokhoz kapcsolódó kiegészítő szervezetek tartoznak, mint például politikai pártok ifjúsági szervezeteinek politikai tevékenysége; ezek a szervezetek leginkább a kormány döntéseinek befolyásolására, a párt tagjainak vagy szimpatizánsainak politikai pozícióba helyezésére törekednek, de az információk terjesztése, a PR- (public relation) tevékenység, a pénzforrások szerzése stb. szintén tevékenységük részét képezi”./

- Politikai haszonszerzés- vagy cél, a választói magatartás befolyásolása, párt, vagy politikus népszerűsítése.

- A gyermekek emberi méltósága, személyiségi jogai és érzelmi biztonsága minden politikai tevékenységnél elsődlegesebb. Alaptörvény XVI. cikk: „(1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Ez a jog – az élethez való jog kivételével – minden más alapvető jogot megelőz.”

- Gyermekek sem közvetlen, sem közvetett módon nem használható politikai haszonszerzés céljából.

- Azok a képi- és hangfelvételek, ahol gyermekek /saját, vagy idegen/ politikai szövegkörnyezettel, politikai háttérrel, politikai kommentárral jelennek meg, politikai haszonszerzésnek számít.
- A felelősség kollektív: a gyermekek jogait a politikusok, pártok, jelöltek és kampánystábok, pártstruktúra, kommunikációs ügynökség- minden körülmények között kötelesek tiszteletben tartani.
- Minden olyan helyzetben, ahol gyermek megjelenik politikai kontextusban, a legszigorúbb etikai és jogi normák érvényesek.

2. A gyermekek megjelenítésének tilalma politikai kommunikációban:

- Gyermek nem szerepeltethető kampányfotókon, kampányvideókban, plakátokon, politikai hirdetésekben vagy bármilyen párthoz köthető vizuális tartalomban felismerhető, beazonosítható módon. Ha véletlenül tűnik fel a felvételen, akkor a publikálás előtt kötelező az arckitakarás, és felismerhetetlenné tétel.
- Gyermek nem szerepelhet politikai rendezvényeken díszletként, háttér elemként, tömegként vagy képi eszközként manipuláció céljából.
- Tilos gyermekeket iskolai, óvodai, bölcsődei, egészségügyi vagy gyermekvédelmi intézményekben politikai célból filmezni, fotózni vagy ezekben kampányt folytatni.

3. Képmás és videó felhasználása:

- Gyermek képmását vagy videófelvételét politikus vagy párt nem használhatja kampánycélra még szülői engedéllyel sem. Ez erkölcsi alapvetés.
- Minden olyan felvétel, amelyen gyermek felismerhetően, beazonosíthatóan szerepel, automatikusan kizárásra kerül a politikai felhasználásból, függetlenül a körülményektől.

- Vidéki vagy városi intézménylátogatások során készült felvételek – különösen, ha gyermekek is láthatók rajtuk – csakis a gyermekek szempontjából semleges vagy jótékony célra publikálhatók, politikai kontextustól mentesen.
- A politikus által készített magáncélú felvételek sem használhatók fel később politikai célokra.

4. Személyiségi jogok, adatvédelem:

- Gyermekek személyes adatai (név, kor, lakhely, intézmény, egészségügyi, családi vagy szociális helyzet) politikai célból nem gyűjthetők, nem kezelhetők és nem hozhatók nyilvánosságra.
- Különösen súlyos etikai vétségnek minősül, ha egy gyermek személyes hátrányos helyzetét politikai narratívához használják.
- A gyermekekre vonatkozó bármilyen információ kizárólag szakmai vagy jogvédelmi céllal, nem politikai kommunikáció részeként közölhető.

5. Látogatások és intézményi megjelenések:

- Politikus gyermekintézményekben (iskola, óvoda, kórház, gyermekotthon, javítóintézet stb.) kizárólag előzetes, nyilvános, nem kampánycélú, intézmény által kezdeményezett vagy szakmai célú megkeresés alapján jelenhet meg, kommunikációs tartalom előállítása nem lehet cél.
- Az intézménylátogatás nem szervezhető kampányidőszakra vagy politikai eseményhez igazítva.
- Látogatás során tilos kampánytevékenységet folytatni, szóróanyagot adni, pártos tartalmat közölni.

- A látogatásról készült képek, videók csak akkor hozhatók nyilvánosságra, ha azokon nem szerepel gyermek, vagy a gyermek teljes körűen felismerhetetlenné van téve.
- A politikust kísérő sajtó csak indokolt esetben és korlátozott formában léphet az intézménybe, és csak abban az esetben, ha garantálható, hogy gyermek nem kerül felvételre.

6. Gyermekes személyes történeteinek tilalma:

- Gyermekes személyes története vagy sorsa nem szolgálhat politikai üzenet, kampányszlogen vagy pártpolitikai állítás alapjául, valamint nem lehet közpolitikai vitákban, törvényalkotási indoklásban, vagy parlamenti felszólalásokban példaként előhozni.
- Tilos gyermekeset példaként, illusztrációként, érzelmi manipuláció tárgyaként használni a közéleti kommunikációban.
- Segélyakciók, adományozás, fejlesztések vagy támogatások során a gyermek „kirakatba helyezése” etikátlan, az eseménynek a támogatásról kell szólnia, nem a politikusról. Kivétel, ha kimondottan a szülők indítottak kampányt a gyermek érdekében, és erre külön felkérést intéznek a politikus felé.

7. Digitális tér és online kampány:

- Gyermek képe, adatai, személyes körülményei nem használhatók politikai célú közösségi média posztokban, videóban, live streamben vagy bármely digitális tartalomban.
- A kommentelők által megosztott gyermekesről szóló tartalmat politikai oldal nem erősítheti, nem teheti kiemeltté.
- Tilos mesterséges intelligenciával, deepfake-vel vagy manipulált felvétellel gyermekeset szerepeltetni vagy bármilyen politikai üzenet alá helyezni.

- A politikai szereplők kötelesek moderációs protokollt létrehozni a gyermekeket ábrázoló tartalmak azonnali eltávolítására.
- A kampánystáb köteles jelenteni, ha harmadik fél/ pl. influenszer, civil személy/ gyermekkel készült politikai célú tartalmat próbál terjeszteni a nevében.

8. Felelősség és ellenőrzés:

- Minden politikai szereplő és kampánystáb köteles gondoskodni a kódex betartásáról. Ez személyes és párt szintű felelősség.
- A kódex megsértése súlyos etikai vétség, amely indokolt esetben párton belüli szankciókat vagy jogi lépéseket vonhat maga után.
- Panaszbejelentő rendszer létrehozása, ahol bárki jelezheti a visszaéléseket.
- Javasolt független etikai testület létrehozása, amely monitorozza a kampánykommunikációt a gyermekek védelme érdekében. Ezt gyermekvédelmi szakemberek, szakpszichológusok alkotják.
- A független etikai testület évente készítsen nyilvános jelentést.

9. Politikai rendelkezések:

- A kódex minden politikai szereplőre vonatkozik, párt hovatartozástól függetlenül, aki magára nézve kötelezőnek ismeri el.
- A gyermek minden esetben gyermek, nem propagandaeszköz, nem kampánytéma, és nem kommunikációs elem.